АВАРАЙРСКАТА БИТКА, БИТКА НА ХРИСТИЯНСТВОТО



Един от най-важните победи за арменския народ е битката на пълководеца Вартан Мамигонян. Тя се е състояла на 02 юни 451 г. в областта на Аварайр и дълго ще се помни като най-великата духовна и морална победа за всички арменци.

Годината е 450. Армения е загубил своето царство и е разделена между Византийската и Персийската империя. Християнството се превръща в най-голямата сила на земята.

Когато персийският цар Хазгерд се опитва да премахне християнството и да принуди хората да се върнат към слънчевият култ (езичество), арменците обявяват готовността си да защитават свобода си да изповядват християнството. Отказът на Персия да приеме това, полага основите за по-нататъшното разногласие с арменския народ.

По това време в Армения е пребивавал благородника Васаг Сюни, който с някои други арменски военни лидери и благородници не споделя персийската политика. Тези мъже, заедно с други благородници и Вартан Мамигонян биват повикани за консултации с персийския крал, и там са задържани и осъдени да приемат култа към слънцето. Този персийски заговор е целял да остави Армения без ръководство и следователно да се улесни плана за утвърждаването на езичеството.

След тайни консултации помежду си, тези лишени от свобода военни лидери, решават привидно да приемат персийските искания и с това си връщат свободата. Натоварени с подаръци те се отправят към Армения, придружени от персийски войници и религиозни лидери, които ще започнат възвръщането на арменския народ към езичеството.

В Армения обаче, хората научили за престъплението на техните лидери, и без да осъзнават, че това е хитрост се възмутили яростно и решили да се борят за да запазят християнството на всяка цена!

Големият Йехише Бадмакир, който по-късно описва битката при Аварайр, разказва подробно как съпругите на благородниците предават своите накити, напускат блясъка и разкоша, в който са живели и се вливат сред обикновените хора и патриоти готови да участват в борбата.

Веднага след като арменски благородници стъпили в Армения, те възвърнали доверието на своя народ, решен да се бори за християнството до самия край, и подгонили обратно групата на персите, които ги придружавали.

Осъзнавайки, че са необходими военна и морална помощ, те се обърнали към друг християнски народ - Византийската империя. След като получили отказ, решението им било твърдо и непоколебимо - да се борят до край.

Въстанието избухва водено от принц Вартан Мамигонян.
В навечерието на битката, всички войници приемат Свето причастие в откритото поле на Аварайр. Със затаен дъх те слушат призива на Католикос Ховсеп да запазят християнската си вяра.

Те се вслушаха и в речта на Гевонт Йеретц, чиито запомнящи се думи са увековечени като движеща сила

на арменския дух в битката. И слушаха с уважение командира си Вартан Мамигонян, военоначалник на войските на Армения, който произнесе историческа реч и подготови физически и духовно за святата битка 66 000 арменци готови да се принесат в жертва за вярата си.

Битката започва в зората на 2 юни 451 г. Срещу 66 000 арменци –воини на Вартан Мамигонян се изправя армия от 220 000 персийци, подсилена от ескадрон с въоръжени слонове.

Битката бе предопределена поради числено превъзходство над арменците. Смелия Вартан Мамигонян се би до последно и падна на бойното поле на Аварайр като мъченик за християнството, заедно с осем други генерали. В разгара на битката, обаче, Васаг Сюни и някои от неговите последователи избягаха при персите и така осигуриха по-бързата победа над арменския народ. Тяхното предателско поведение не е простено нито забравено от арменци и до днес!

Въпреки че битката при Аварайр е военно поражение за арменците, той е останал в историята като най-голямата духовна и морална победа, и се празнува от всички арменци навсякъде с гордост и уважение като олицетворение на свободата на мисълта, вярата, и съвестта!

В тази борбата се утвърждават имената на две от най-великите фигури в историята на арменския народ: Гевонт Йеретц, духовен водач и Вартан Мамигонян, ненадминат военен лидер!